

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-585

13.8.2019

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Innbrudd – uriktige opplysninger om anskaffelse av sykkel? – utjenlig forsøk? – fal. §§ 4-14 og 8-1 fjerde ledd.

Sikredes bolig ble utsatt for et innbrudd, og sikrede meldte i den forbindelse erstatningskrav for frastjålet løssøre under en hjemforsikring. I skademeldingen var det bl.a. opplyst om en sykkel som var "kjøpt ny". Sikrede opplyste i ettertid at sykkelene ikke var kjøpt av henne selv, men at hun hadde mottatt den i gave. Selskapet avslo kravet med henvisning til at sikrede bevisst hadde gitt uriktige opplysninger i skademeldingen, og uansett ikke hadde dokumentert kravet tilstrekkelig. Saken reiste videre spørsmål om selskapet hadde tapt retten til å gjøre svikinnsigelse gjeldende etter fal. § 4-14. Nemnda kom til at selskapet hadde reklamert uten ugrunnet opphold, og at selskapet var fri for ansvar som følge av at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: sikredes krav på erstatningsutbetaling på kr 118 153

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri av sykkel og spørsmålet om selskapet er uten ansvar pga. bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 (4).

Sikredes forsikring har bl.a. følgende vilkår i pkt. 5.3:

Gjenstander eieren har overtatt brukt, enten ved arv, gave eller kjøp erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Sikrede var utsatt for innbrudd i boligen sin 22.3.18, og meldte kravet til selskapet den 5.4.18. I den elektroniske skademeldingen beskrev sikrede tap av diverse løssøre, herunder sølvttøy, MC-klær og –utstyr, samt en sykkel:

...

2. Sykkel ... merke Cube Ams 100 c:68 Race 29 ... kjøpt ny ... (pris) 39000

...

Når det gjaldt sykkelene, ga sikrede følgende opplysninger i skademeldingen:

Hva er stjålet? Sykler og tilbehør

Velg kategori Sykkel

Oppgi merke Cube Ams 100 c:68 Race 29

Oppgi modell 2017

Hvordan fikk du den? Kjøpt ny

Ble den kjøpt i utlandet? Nei

Hvor mye betalte du? 39000

Hvor lenge har du hatt den? Mindre enn 1 år

Var sykkelen låst? Ja

Var låsen FG-godkjent Ja

Er sykkelen registrert i Falck sitt sykkelregister? Nei

Sikrede vedla bilder og prisbekreftelser, herunder en bekreftelse fra sportsbutikk G. hvor det fremgikk at sykkelmodellen Cube Ams 100 C:68 29" hadde vært til salgs i butikkjeden i 2017 med en veiledende pris på kr 46 000, og at gjenskaffelsesprisen på nett pr. 27.3.18 er kr 39 000.

Den 24.4.18 etterspurte selskapet ytterligere opplysninger og dokumentasjon for de stjålne gjenstandene og ba bl.a. særskilt om kvittering/kontoutskrift som dokumenterte kjøpet av sykkelen.

Den 25.4.18 opplyste sikrede i e-post til selskapet at sykkelen var gitt til henne som gave i 2017.

Selskapets utreder holdt en samtale med sikrede den 16.5.18 hvor sikrede forklarte at hun hadde fått sykkelen av en person som het A. Hun forklarte videre at hun ikke kjente As etternavn, adresse eller kontaktinfo, og A var nå avdød. Hun var kommet i kontakt med A på pendlertoget, og de hadde vært på en rekke sykkelturner sammen. Hun forklarte at han en dag hadde dukket opp på døren hennes med sykkelen og hadde insistert på at hun skulle ta imot sykkelen fra ham. Han skulle ha kjøpt den i en butikk i sportskjeden G. i kommune B. ca. ett år tidligere. Hun skal senere ha funnet ut at han hadde gått bort.

Ny samtale med sikrede ble avholdt av utreder den 26.7.18. Sikrede opplyste da at hun hadde valgt de alternativer som hun mente passet best etter å ha fått veiledning på telefon.

Den 16.8.18 avslo selskapet sikredes erstatningskrav og anførte svik i skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede krever dekning for tyveri av sykkelen og avviser at hun bevisst hadde gitt uriktige opplysninger. Hun bestrider at selskapet har oppfylt bevisbyrden for svik. Sikrede korrigerte opplysningene, slik at det under enhver omstendighet kun kunne blitt ansett som et utjenlig forsøk som ikke ble rammet av § 8-1 (4). Det ble videre anført at kravet var tilstrekkelig sannsynliggjort.

Selskapet avviser ansvar og anfører at sikrede bevisst ga uriktige opplysninger om sykkelen som var egnet til å gi henne en uberettiget erstatning, jf. fal. § 8-1 (4). Selskapet viser til at gave erstattes med omsetningsverdi som brukt i henhold til vilkårene. Subsidiært har selskapet anført at kravet ikke var tilstrekkelig sannsynliggjort, med henvisning til at det ikke var dokumentert verdi og eierskap for sykkelen. I forbindelse med klagen overfor FinKN begjærte selskapet saken avvist av bevishensyn.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet har anledning til å avslå kravet og si opp forsikringen i henhold til fal. § 8-1 (4).

Det følger av fal. § 8-1 (4) at sikrede mister ethvert erstatningskrav mot selskapet dersom sikrede bevisst gir uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på.

Det er imidlertid en forutsetning for selskapets ansvarsfrihet etter fal. § 8-1 (4) at avslaget oppfyller kravene om varsling i fal. § 4-14. Etter fal. § 4-14 skal selskapet varsle om avslag etter bl.a. fal. § 8-1 skriftlig "uten ugrunnet opphold" etter at selskapet ble kjent med det forhold som medfører at regelen kan anvendes. Fristen begynner å løpe når selskapet har en kvalifisert mistanke om grunnlaget for avslag, jf. Rt-2013-1235.

Sikrede meldte innledningsvis at hun hadde kjøpt sykkel ny. Deretter meldte hun i e-post 25.4.18 at hun hadde fått sykkel i gave. På dette tidspunktet er det derfor klart at opplysningen i skademeldingen var feil. Gale opplysninger er imidlertid ikke i seg selv tilstrekkelig til å påberope § 8-1 fjerde ledd. Det er derfor ikke nok med kvalifisert mistanke om dette; selskapet må også ha en mistanke om at de gale opplysningene er gitt bevisst, og at sikrede måtte skjønne at hun på denne måten kunne få en erstatning hun ikke hadde krav på. Sikrede anfører bl.a. at hun fylte ut det som passet best, og det kan derfor ikke utelukkes at de gale opplysningene ble gitt ved en misforståelse. Nemnda mener derfor den aktuelle e-posten ikke var tilstrekkelig til å sette i gang tidsfristen.

Selskapet sendte saken til utredning og mottok utrederens rapport 11.6.18. Selskapet har forklart tidsbruken for utredningen med at sikrede var på ferie tolv dager i perioden. Dette må være sikredes risiko i forhold til utgangspunktet for fristen. Nemnda mener derfor fristen begynner å løpe 11.6.18. Selskapets avslag forelå den 16.8.18. To måneders saksbehandlingstid i en sak om fal. § 8-1 fjerde ledd må i utgangspunktet aksepteres, særlig når det er ferietid i perioden. Dette må gjelde selv om den totale saksbehandlingstiden er noe over fire måneder.

Spørsmålet er dernest om selskapet er uten ansvar etter fal. § 8-1 fjerde ledd.

Det er helt klart at sikrede ga uriktige opplysninger under skadeoppgjøret ved å si at hun hadde kjøpt sykkel som ny fremfor at hun hadde fått den i gave. Det må videre legges til grunn at hun var klar over at opplysningen var uriktig. Kravet til at opplysningen er gitt "bevisst" er derfor også oppfylt.

Spørsmålet er om opplysningen kunne medført at klager hadde fått en erstatning hun ikke hadde krav på, og om hun visste eller måtte forstå dette. Det følger av sikredes forsikring at:

Gjenstander eieren har overtatt brukt, enten ved arv, gave eller kjøp erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Hvis sikrede hadde kjøpt sykkel som ny skal derimot erstatningen etter pkt. 5.2 beregnes til kostnadene ved å gjenanskaffe samme sykkel etter prisene på skadedagen. For sykler er de første fem årene etter vilkår 5.3.1 fradragsfrie. I dette tilfellet ville sikrede derfor fått gjenanskaffelsesprisen eller nypris for sykkel uten fradrag. Det må legges til grunn at denne prisen er høyere enn omsetningsverdien for en brukt sykkel. Nemnda kan vanskelig se noen annen grunn til at sikrede skulle oppgi at sykkel var ny fremfor mottatt som gave enn at dette kunne gi en høyere erstatning. Selskapet kan derfor påberope seg fal. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).